Review Article

บทวิจารณ์หนังสือ (BOOK REVIEW)

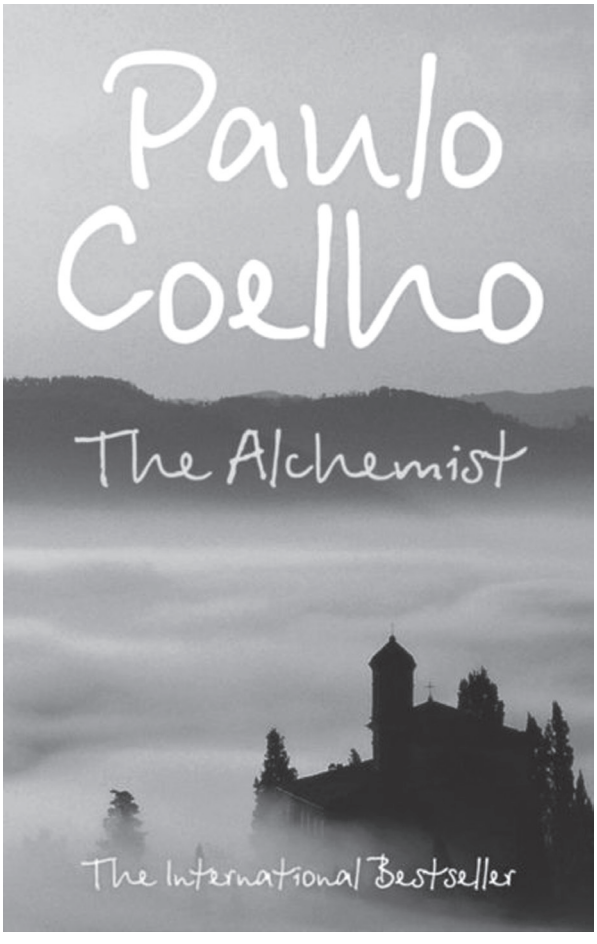
THE ALCHEMIST

ยงยุทธ ขำคง*
สาขาวิชาภาษาอังกฤษธุรกิจ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร

Yongyut Khamkhong*
Business English Program, Faculty of Humanities and Social Sciences, Phranakhon Rajabhat University

*E-mail: yongyut.k@pnru.ac.th

Received: *2022-02-16*
Revised: *2022-05-04*
Accepted: *2022-05-26*

The Alchemist (นักเล่นแร่แปรธาตุ) เป็นผลงานการประพันธ์ของนักเขียนชาวบราซิล Paolo Coelho (เปาโล โคเอลโย่) ตีพิมพ์เป็นครั้งแรกปี ค.ศ. 1988 ด้วยภาษาโปรตุเกสและได้รับการแปลเป็นภาษาอังกฤษปี 1993 โดย Alan R. Clarke (ISBN 0722532938) ความยาว 177 หน้า หนังสือได้รับการแปลเป็นภาษาต่าง ๆ ถึง 83 ภาษา และตีพิมพ์มากกว่า 150 ล้านเล่ม หนังสือได้รับความนิยมอย่างมากในอเมริกาโดยหนังสือพิมพ์ New York Times บันทึก The Alchemist เป็นหนังสือที่ขายดีที่สุด (Best Seller) ในประเทศถึง 370 สัปดาห์ติดต่อกัน มีการแปลเป็นภาษาไทยหลายสำนวน เช่นปี พ.ศ. 2542 แปลโดย ชัยวัฒน์ สถาอานันท์ ใช้ชื่อว่า **ขุมทรัพย์ที่ปลายฝัน** ปี 2564 แปลโดย กอบชลีและกันเกรา ใช้ชื่อหนังสือว่า **ขุมทรัพย์สุดปลายฝัน**

The Alchemist ได้รับรางวัลจากทั่วโลก เช่น รางวัล Grand Prix Litteraire Elle ของฝรั่งเศสในปี 1995 รางวัล Corine International Award จากเยอรมันปี 2002 รางวัล Nielsen Gold Book Award ของอังกฤษ ปี 2004 และได้รับการบันทึกในกินเนสบุ๊ค (The Guinness World Record) ว่าเป็นหนังสือที่ได้รับการแปลเป็นภาษาต่างประเทศมากที่สุดโดยที่ผู้เขียนยังมีชีวิตอยู่

The Alchemist ได้รับการดัดแปลงให้เป็นสื่อเพื่อความบันเทิงในรูปแบบต่าง ๆ อาทิ หนังสือการ์ตูน เพลงออเคสตร้า ละครเวที ภาพยนตร์ และปี 2021 ผู้กำกับชื่อดัง Will Smith ประกาศจะผลิตภาพยนตร์ฟอร์มยักษ์จากหนังสือเล่มนี้

ฉบับที่ใช้ในการวิจารณ์นี้ตีพิมพ์โดยสำนักพิมพ์ Harper Collins ในปี 1999 ต้นฉบับเป็นภาษาอังกฤษ หนังสือมี 2 ตอน โดยมีเรื่องย่อดังนี้

ตอนที่ 1 เด็กหนุ่มคนหนึ่งชื่อซานติอาโก (Santiago) เป็นเด็กเลี้ยงแกะ และมักมาพักที่ใต้ต้นซิกามอร์ (Sycamore) ขนาดใหญ่บริเวณวัดร้างแถบเมืองแอนดาลูเซียของสเปน หลังจากต้อนแกะเข้าไปในวัดที่บัดนี้เหลือเพียงซากปรักหักพัง เขาก็ใช้ไม้ขัดประตูไว้ไม่ให้มันออกไปเดินเพ่นพ่านตอนกลางคืน เขามีหนังสือเอาไว้หนุนหัวนอนในคืนนั้น เขาทำกิจกรรมซ้ำ ๆ แบบนี้มา 2 ปีแล้ว หลายวันมานี้เขาฝันถึงเรื่องเดิม ๆ หลายครั้งแต่ยังไม่รู้ว่ามันหมายความว่าอย่างไร เขาหลงรักหญิงสาวคนหนึ่งที่เป็นลูกพ่อค้าขายผ้าที่รับซื้อขนแกะของเขา แต่เขาก็พบเธอแค่ปีละครั้งเท่านั้น หญิงสาวดูถูกเด็กเลี้ยงแกะเพราะมองเห็นว่าเป็นชีวิตที่ต่ำต้อย พ่อของเด็กหนุ่มอยากให้เขาเป็นนักบวชซึ่งเป็นความภูมิใจของชาวนาจน ๆ อย่างพวกเขา แต่เด็กหนุ่มอยากเดินทางเห็นโลกภายนอก เขาอยากไปเห็นชีวิตต่างเมืองและเจอกับผู้คนต่างแดน เขาเลิกเรียนหนังสือเมื่ออายุ 16 ปีและเลือกเป็นเด็กเลี้ยงแกะที่ทำให้มีโอกาสเดินทางไปเรื่อย ๆ ตามเมืองต่าง ๆ แต่แกะของเขาไม่เคยสนใจทิวทัศน์ที่สวยงามแม้แต่น้อย มันสนใจเพียงแค่หญ้าและน้ำเท่านั้น บางครั้งเขาอ่านหนังสือให้แกะฟัง แต่พวกมันก็ไม่เคยฟัง อันที่จริง เขาเปลี่ยนเส้นเดินทางไปเรื่อย ๆ แต่ฝูงแกะทั้ง 60 ตัวก็ไม่เคยแม้แต่จะมองดูเส้นทางเหล่านั้นเลย พวกมันเอาแต่กินและกิน เมืองที่หญิงสาวคนนั้นอยู่ชื่อตารีฟา (Tarifa) เขาวางแผนจะเอาหนังสือที่มีอยู่เพียงเล่มเดียวนี้ไปแลกให้เล่มใหญ่ขึ้น และตัดผม โกนหนวด และเติมไวน์ให้เต็มขวดเพื่อให้พร้อมที่สุดที่จะไปพบกับหญิงสาวที่เขาหลงรักคนนั้น

เด็กหนุ่มแวะไปหาหญิงชรายิปซีให้ทำนายฝัน ซึ่งเขาฝันว่ามีเด็กคนหนึ่งจูงมือเขาไปที่ปิระมิดที่อียิปต์และบอกว่าเขาจะเจอทรัพย์สมบัติที่นั่น เขาฝันแบบนี้มา 2 ครั้งติดกัน หญิงชราบอกว่าเขาต้องไปที่อียิปต์และหาสมบัติให้พบ เธอขอให้เขาสาบานต่อหน้ารูปพระเยซูว่าจะแบ่งสมบัติให้เธอ 1 ใน 10 ซึ่งเขาให้สัญญา

เมื่อมาถึงเมืองตารีฟา เขาซื้อไวน์และแลกหนังสือจนได้เล่มที่ใหญ่ขึ้นแล้วมานั่งอ่านอยู่ที่ม้านั่งใกล้ ๆ ตลาด มีชายแก่คนหนึ่งชื่อ เมลชิเซเดค (Melchizedek) เข้ามานั่งคุยด้วยและบอกว่าเขาคือกษัตริย์แห่งซาเล็ม (Salem)

แห่งแอฟริกา ชายแก่มีเวทย์มนต์ที่บอกทุกอย่างเกี่ยวกับชีวิตของเด็กหนุ่มได้ ชายแก่กล่าวว่า *“เจ้าต้องหาชะตากรรมของตัวเองให้เจอ เมื่อตอนที่เราเป็นเด็กเรารู้ว่าชะตากรรมของเราคืออะไร มันชัดเจนอยู่ในจิตใจเรา แต่เมื่อเวลาผ่านไป อำนาจลึกลับบางอย่างจะโน้มน้าวเราให้คิดว่า เป็นไปไม่ได้ที่จะเข้าถึงชะตาของตนเอง”* และกล่าวประโยคที่เด็กหนุ่มยึดมั่นในจิตใจว่า *“เมื่อเจ้าต้องการอะไรอย่างแท้จริง จักรวาลทั้งมวลจะช่วยเหลือเจ้าให้บรรลุเป้าหมายเสมอ”*

ชายแก่แนะให้เด็กหนุ่มออกเดินทางไปหาสมบัติที่ปิระมิดแห่งอียิปต์ และขอแกะ 6 ตัวจากเขา จากนั้นชายแก่ให้หิน 2 ก้อนที่ชื่อ อูริม (Urim) และ ทัมมิม (Thummim) แก่เด็กหนุ่ม สีดำหมายถึง “ใช่” สีขาวหมายถึง “ไม่ใช่” ก่อนจะไปเขาบอกให้เด็กหนุ่มคอยสังเกตลางบอกเหตุ (Omens) ในชีวิตเข้าไว้ มันจะช่วยให้เขาบรรลุเป้าหมายได้ เด็กหนุ่มขายแกะทั้งหมดและรวบรวมเงินเดินทางออกจากสเปนและข้ามทะเลมาถึงเมืองตันเจียร์ (Tangier) ของแอฟริกา เขาพูดภาษาอาหรับไม่ได้ จึงโดนหลอกเอาเงินไปจนหมด ขณะที่ท้อแท้ คำพูดของชายแก่ก็กลับมาเตือนสติเขาไว้ เขาจึงหางานทำและได้งานที่ร้านขายคริสตัล ทำหน้าที่เช็ดแก้วคริสตัลและดูแลร้าน

ตอนที่ 2 เด็กหนุ่มช่วยพ่อค้าขายคริสตัลจนธุรกิจรุ่งเรืองด้วยการฟังลางบอกเหตุจากสิ่งรอบตัว เช่น เขาได้ยินนักท่องเที่ยวที่เดินขึ้นเนินเขาบ่นว่าหิวน้ำ เขาจึงแนะให้พ่อค้าขายชาในแก้วคริสตัล จึงทำให้ร้านขายคริสตัลได้มากขึ้น เวลาผ่านไปเกือบปี เด็กหนุ่มเก็บเงินได้มากพอที่จะซื้อแกะได้ 120 ตัว และเขาสามารถพูดภาษาอาหรับได้อย่างคล่องแคล่ว เขาจึงบอกลาเจ้านายและวางแผนที่จะกลับบ้านเกิดที่สเปน แต่ในขณะที่จะออกเดินทางเขาเจอหินอูริมและทัมมิมอีกครั้ง ทำให้เขาระลึกถึงชายแก่ที่ให้หินแก่เขาไว้ ความรู้สึกอยากไปค้นหาสมบัติจึงหวนกลับมาอีกครั้ง เขาจึงตัดสินใจเดินทางไปกับขบวนคาราวานมุ่งหน้าสู่อียิปต์ ในขบวนคาราวานมีชาวอังกฤษคนหนึ่งที่กลายมาเป็นเพื่อนเขาและบอกว่าเขาจะไปค้นหานักเล่นแร่แปรธาตุ (Alchemist) เพื่อเรียนรู้วิธีทำทองและการทำชีวิตให้เป็นอมตะ

ขบวนคาราวานมาพักที่โอเอซิสขนาดใหญ่ชื่ออัลฟายัม (Al-Fayoum) ซึ่งมีบ่อน้ำ 300 บ่อ ต้นอินทผาลัม 50,000 ต้น และมีผู้คนนับไม่ถ้วนอาศัยอยู่ที่นี่ เด็กหนุ่มพบหญิงสาวชื่อฟาติมาและตกหลุมรักเธอ ขณะที่เพื่อนชาวอังกฤษก็พบกับนักเล่นแร่แปรธาตุซึ่งบอกให้เขาพยายามทดลองเปลี่ยนตะกั่วให้กลายเป็นทองให้ได้ด้วยตนเอง ในช่วงนั้นมีสงครามระหว่างเผ่า ทำให้ขบวนคาราวานเดินทางต่อไปไม่ได้ จึงต้องพักรออยู่ที่โอเอซิสไปเรื่อย ๆ เด็กหนุ่มจึงมีโอกาสได้พูดคุยกับฟาติมาทุกวัน วันหนึ่งขณะที่เดินเล่นอยู่ในทะเลทราย เหยี่ยวสองตัวทำให้เด็กหนุ่มเห็นลางบอกเหตุ (Omens) ว่าจะมีกองทัพโจมตีโอเอซิส เขาจึงแจ้งแก่หัวหน้าโอเอซิส โอเอซิสจึงเกณฑ์ชายหนุ่ม 2,000 คน พร้อมอาวุธครบมือเพื่อรับมือกับการโจมตี วันรุ่งขึ้น มีกองทัพ 500 คนบุกโจมตีโอเอซิสแต่ทุกคนถูกฆ่าตายหมด เด็กหนุ่มได้รับเหรียญทอง 50 เหรียญเป็นรางวัลและได้รับแต่งตั้งให้เป็นที่ปรึกษาของโอเอซิส

เด็กหนุ่มได้พบกับนักเล่นแร่แปรธาตุและได้รับความช่วยเหลือเพื่อพาเขาไปหาสมบัติที่ปิระมิดแห่งอียิปต์ พวกเขาเดินทางมาหลายวัน วันหนึ่งพวกเขาโดนกองทัพของเผ่าหนึ่งจับตัว นักเล่นแร่แปรธาตุบอกนักรบเหล่านั้นว่า เด็กหนุ่มสามารถแปลงร่างเป็นลมและทำลายกองทัพนี้ได้ แต่ขอเวลาเตรียมตัว 3 วัน เมื่อถึงเวลาเด็กหนุ่มปีนขึ้นไปบนยอดเขาและสนทนากับทะเลทราย ทะเลทรายบอกเขาว่าเขาให้ทรายแก่เด็กหนุ่มได้แต่เด็กหนุ่มต้องไปถามลม เด็กหนุ่มจึงคุยกับลม ลมพยายามพัดให้แรงขึ้นจนเกิดพายุทราย แต่ไม่สามารถเปลี่ยนเด็กหนุ่มให้กลายเป็นลมได้ ลมจึงแนะให้เด็กหนุ่มคุยกับพระอาทิตย์แทน พระอาทิตย์ยอมรับข้อจำกัดของตัวเองที่ไม่สามารถเปลี่ยนเด็กหนุ่มให้เป็นลมได้ จึงแนะให้เขาไปคุยกับพระเจ้า เด็กหนุ่มสวดมนต์และเข้าใจจิตวิญญาณของโลก (Soul of the

World) และเข้าถึงพระผู้เป็นเจ้า เขาจึงได้กลายร่างเป็นลมแรงพัดหมุนวนที่เกือบทำลายกองทัพแห่งนั้น เหล่านักรบเกิดความหวาดกลัวเด็กหนุ่มและปล่อยตัวเขากับนักเล่นแร่แปรธาตุ พวกเขาเดินทางต่อมาจนถึงวัดแห่งหนึ่ง นักเล่นแร่แปรธาตุผสมตะกั่วกับของบางอย่างที่เขามีและทำให้เป็นแผ่นทองคำขึ้น เขาแบ่งให้พระในอาราม และเด็กหนุ่ม และพูดเป็นนัยว่าเด็กหนุ่มอาจจะกลับมาที่นี่อีก ให้เก็บทองไว้ให้เขาด้วย จากนั้นพวกเขาก็แยกจากกัน เด็กหนุ่มเดินทางต่อมาไม่นานก็ถึงปิระมิดขนาดใหญ่ เขาดีใจจนน้ำตาไหลนั่งอยู่ตรงเนินทรายแห่งนั้นเป็นเวลานาน เขาเหลือบเห็นแมลงปีกแข็งทราย (Scarab) กำลังเดินอยู่บริเวณนั้นพอดี จึงรู้ว่านั่นคือลางบอกเหตุที่ซ่อนสมบัติ เขาจึงเริ่มขุดทรายเพื่อหาสมบัติตรงนั้น เขาขุดทรายทั้งคืนก็ยังไม่พบอะไร ทันใดนั้นมีคนกลุ่มหนึ่งที่หนีสงครามมาพบเด็กหนุ่มและค้นตัวเขาจนเจอทอง พวกเขาสงสัยว่าเด็กหนุ่มกำลังฝังสมบัติไว้ จึงบังคับให้เขาขุดต่อไปและทุบตีเขาอยู่เป็นเวลานาน เมื่อไม่เจอสมบัติพวกเขาก็ทุบตีเด็กหนุ่มต่อไปจนเกือบตาย ก่อนจะเดินจากไป คนที่เป็นหัวหน้าบอกว่า อย่าโง่เรื่องสมบัติบ้า ๆ อะไรนี้เลย เพราะเขาเองก็เคยฝันว่ามีสมบัติอยู่ใต้ต้นซิกามอร์ในโบสถ์ร้างที่สเปน แต่เขาจะไม่มีวันเดินทางไกลขนาดนั้นเพื่อพิสูจน์ความฝันบ้า ๆ นั้นเลย

เด็กหนุ่มจึงรู้ว่านี่คือลางบอกเหตุและเขารู้แล้วว่าสมบัติซ่อนอยู่ที่ไหน เขากลับมาที่สเปนและขุดสมบัติจนเจอ มีลมเลเวนเตอร์ (Leventer) พัดมาจากแอฟริกา เขารู้ว่าฟาติมากำลังคิดถึงเขาและรอเขาอยู่

สรุป

The Alchemist ได้รับการตอบรับจากผู้อ่านทั่วโลกและสร้างชื่อเสียงให้แก่ Paolo Coelho ในเวทีนานาชาติอย่างล้นหลาม เป็นเพราะเรื่องราวในหนังสือมีความหลากหลายมิติ และเต็มไปด้วยสัญลักษณ์ที่สามารถตีความหมายได้อย่างลึกซึ้ง กอปรกับการดำเนินเรื่องน่าติดตามโดยไล่ไปตามลำดับจากระดับเรียบง่ายและเพิ่มสีสันไปทีละนิด ๆ จนถึงจุดไคลแม็กซ์ของเรื่องที่เต็มไปด้วยความเชื่อ เวทย์มนต์และสิ่งเหนือธรรมชาติ จึงทำให้ผู้อ่านเหมือนกับได้ทานอาหารหลากรสจากจานเดียว มิติในการนำเสนอโดยหลัก ๆ ของเรื่องที่ชวนให้ขบคิดมีดังต่อไปนี้

✓ เริ่มจากพล็อตเรื่องที่เริ่มต้นอย่างเรียบง่ายของชีวิตในชนบทกลางทุ่งหญ้าของเด็กเลี้ยงแกะคนหนึ่งที่วันหนึ่งๆ เจอแต่เรื่องเดิมซ้ำๆ อยู่ทุกวัน เด็กหนุ่มที่ดูใสซื่อและไม่รู้จักมายาและความโหดร้ายของกิเลสมนุษย์แต่เขาต้องการพิสูจน์ความฝันของตัวเองว่ามันคืออะไรกันแน่ ทำให้เขาเริ่มออกหาคำตอบ ซึ่งการไต่ระดับความเข้มข้นของเนื้อเรื่องเช่นนี้เอง ทำให้ผู้อ่านรู้สึกว่าได้ตามติดชีวิตของเด็กเลี้ยงแกะที่แสนธรรมดาคนหนึ่ง ที่ชะตาทำให้เขาได้พบกับคนที่พิเศษหลายคน ทั้งคนดีและคนไม่ดี แต่เขาก็ได้เรียนรู้และฉลาดขึ้นตลอดเวลา เขามีความศรัทธาต่อความดีงามและไม่หลงใหลในอำนาจมืดและความโลภ เขายังพบความรักแท้กับหญิงสาวในโอเอซิสกลางทะเลทรายอีกด้วย ท้ายเรื่องมีจุดไคลแม็กซ์ (Climax) ที่สร้างความตื่นเต้นให้แก่ผู้อ่านด้วยการให้เด็กหนุ่มสนทนากับทะเลทราย ลม พระอาทิตย์และพระเจ้าได้ ซึ่งเป็นเหมือนการสรุปเนื้อหาทั้งหมดของโลกแห่งเวทย์มนต์และสิ่งลี้ลับของเรื่องนี้

✓ The Alchemist ได้นำเสนอแนวปรัชญาในการดำเนินชีวิตที่ดูราวกับว่าตัวละครกำลังสอนธรรมะแก่ผู้อ่านอยู่ตลอดเวลา และมีตลอดทั้งเล่มแทบทุกหน้า ตัวละครแทบทุกตัวดูจะมีแนวความคิดที่สอนคนอื่น ๆ ได้ไม่ต่างจากตัวละครหลักอย่างเด็กหนุ่ม ปรัชญาหรือแนวคิดที่ปรากฏซ้ำมากที่สุดและมีตัวละครหลายคนพูดเหมือนกันที่ถือเป็นหัวใจหลักของการดำเนินเรื่องคือประโยคที่ว่า *“เมื่อเจ้าต้องการอะไรอย่างแท้จริง จักรวาลทั้งมวลจะช่วยเหลือเจ้าให้บรรลุเป้าหมายเสมอ” (When you want something, all the universe conspires in helping you to achieve it.)* ซึ่งชายแก่ที่ชื่อเมลชิเซเดคเป็นคนพูดคนแรก และเพื่อสร้างความเชื่อมั่นแก่เด็กหนุ่มให้เขายึดมั่นอยู่กับ

เป้าหมายเดียวคือหาทรัพย์สมบัติ ชายแก่ยังกล่าวอีกว่า *“ไม่ว่าเราจะอายุเท่าไรก็ตาม เราสามารถทำตามความฝันของตัวเองได้”* และยังมีว่า *“ในวัยเด็ก เรามีความฝัน แต่เมื่อโตขึ้นเรามักลืมความฝันของเราไป” “จงอย่าลืมไขว่คว้าหาเป้าหมายชีวิตของเราและบรรลุความสำเร็จให้ได้”* เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีปรัชญาคำสอนจากตัวละครอื่น ๆ อีกจำนวนมากที่ล้วนเป็นที่น่าจดจำ อาทิ

“อย่าไว้ใจคนจนกว่าคุณจะได้รู้จักบ้านของเขา”
“ความสุขอยู่ที่การมองเห็นเรื่องดีๆ รอบตัวเรา ในขณะเดียวกันก็อย่าลืมเป้าหมายชีวิต”
“คนเราเลือกที่จะมองโลกจากภาพที่เราอยากให้เกิดขึ้น ไม่ใช่สิ่งที่มันปรากฏให้เห็นจริง ๆ”
“เราควรหมั่นขจัดความคิดด้านลบออกจากใจอยู่เสมอ”
“เมื่อโชคเข้าข้างเรา ควรเร่งรีบขวนขวายให้มากที่สุด”
“การตัดสินใจของคนจะทำให้เขาตกลงสู่กระแสแห่งชะตาที่จะพัดพาเขาไปสู่ที่ต่างๆ ที่เขาไม่เคยไป”
ฯลฯ

✓ The Alchemist ได้ผสานความกลมเกลียวทางศาสนาไว้อย่างน่าสนใจและชี้ให้เห็นว่าทุกศาสนาสามารถอยู่ร่วมกันได้แม้ในชายคาเดียวกัน เด็กหนุ่มได้เรียนหนังสือในโบสต์คริสต์และนับถือพระเยซู แต่เขาก็หาความรู้จากหญิงยิปซีที่เดินทางรอนแรมไปที่ต่าง ๆ และทำนายความฝันให้แก่เด็กหนุ่ม เขาพบกับกษัตริย์จากซาเล็มที่เป็นมุสลิมอาหรับและมีความเชื่อมั่นต่อคำสอนของชายผู้นี้อย่างมาก เขายังได้อาศัยอยู่ร่วมกับพ่อค้าคริสตัลชาวมุสลิมนานนับปีและมีศรัทธาต่อความดีของชายผู้นี้อีกด้วย เมื่อมาพบกับนักเล่นแร่แปรธาตุที่มีอายุกว่า 200 ปี และเชื่อเรื่องเวทย์มนต์และสิ่งลี้ลับ เด็กหนุ่มชาวคริสต์กลับนับถือเขาเป็นอาจารย์คนหนึ่งซึ่งได้ช่วยชีวิตของเขาหลายครั้งและช่วยให้เขาพบทรัพย์สมบัติในตอนท้ายเรื่อง เราพบว่าพล็อตเรื่องส่วนมากกว่า 90 เปอร์เซ็นต์เกิดขึ้นในดินแดนของชาวอาหรับที่เป็นชาวมุสลิม แม้แต่คนรักของเด็กหนุ่มที่ชื่อฟาติมายังเป็นสาวในทะเลทรายที่เป็นชาวมุสลิมอีกด้วย คำสอนเรื่องชีวิตและปรัชญาการดำเนินชีวิตแบบชาวมุสลิมจึงเป็นภาพด้านบวกในหนังสือเล่มนี้ ทำให้ผู้อ่านที่ไม่ว่าเป็นศาสนาใดก็ตามสามารถอ่านได้อย่างสะดวกใจ ไม่รู้สึกว่าความแตกต่างระหว่างศาสนาจะนำไปสู่ความขัดแย้งมิหนำซ้ำ ผู้อ่านที่มิใช่ชาวมุสลิมยังอาจมองเห็นหลักคำสอนที่งดงามของศาสนาอิสลามที่อาจไม่เคยได้ยินได้อ่านมาก่อนอีกด้วย The Alchemist จึงได้กลายเป็นหนังสือที่ทำลายกำแพงความแตกต่างทางศาสนาได้อย่างน่าสนใจยิ่ง

✓ เสน่ห์หลักของ The Alchemist ประการหนึ่งคือ ความลึกลับของเวทย์มนต์ ความเชื่อ และสิ่งที่เกินกว่าธรรมชาติที่มนุษย์ทำได้ ตัวละครที่มีความศรัทธาต่อศาสนาที่ต่างกันก็อธิบายปรากฏการณ์ลึกลับที่พวกเขาเจอไปตามความเชื่อที่พวกเขามี ตัวอย่างเช่น เด็กหนุ่มที่ศรัทธาในพระเจ้าได้พยายามอธิบายสิ่งที่เกิดขึ้นกับเขาว่าเป็นพระประสงค์ของพระเจ้า ถึงขั้นยอมตายในบางสถานการณ์ เช่น เมื่อเขาอ่านลางบอกเหตุ (Omens) จากเหยี่ยวที่บินเหนือทะเลทรายและเห็นภาพกองทัพบุกโอเอซิส เขาได้ช่วยปกป้องชีวิตของชาวบ้านไว้เป็นจำนวนมาก ซึ่งคณะผู้นำโอเอซิสได้บอกเขาว่า หากไม่มีกองทัพมาจริง เด็กหนุ่มต้องถูกประหารชีวิต แต่เขาก็ยอมรับชะตาเช่นนั้น

บรรดาหญิงสาวแห่งโอเอซิสชาวมุสลิมที่รอคอยสามีและคนรักกลับมาจากการเดินทางรอนแรมไปยังต่างเมืองต้องยอมรับสภาพความตายของคนรักหากพวกเขาไม่ได้กลับมา คนตายจะกลายเป็นส่วนหนึ่งของธรรมชาติและเป็นอาหารแก่สัตว์ป่า ชีวิตได้กลับคืนสู่ธรรมชาติตามพระประสงค์ของพระอัลเลาะห์

เมื่อเกิดสงครามขึ้นระหว่างเผ่า นักรบของแต่ละเผ่าได้ฆ่าฟันกัน ทั้งคู่ต่างนับถือพระอัลเลาะห์องค์เดียวกันและพระองค์ได้อยู่เคียงข้างทั้งสองเผ่าเหมือนกัน ไม่มีฝ่ายดีและฝ่ายชั่ว สงครามเป็นเพียงความขัดแย้งของพลัง

ในธรรมชาติเท่านั้น และเมื่อหัวหน้านักรบของเผ่าจับตัวเด็กหนุ่มไปและต้องการพิสูจน์คำอ้างว่าเขากลายร่างเป็นลมพายุได้ เขาบอกกับทหารว่าเขาต้องการเห็นอำนาจของพระอัลเลาะห์ ทั้ง ๆ ที่เด็กหนุ่มมีพระเจ้าแบบคริสเตียนของตนอยู่ในใจ ความเชื่อและความศรัทธาของตัวละครแต่ละตัวเช่นนี้เองที่ทำให้เนื้อเรื่องมีความพิสดารและทำให้ผู้อ่านได้ขบคิดและเปรียบเทียบกับความเชื่อของตนเอง จึงอาจทำให้ผู้อ่านเข้าใจและยอมรับความแตกต่างของศาสนาและความเชื่อได้

ตัวละครหลักอีกคนหนึ่งคือนักเล่นแร่แปรธาตุที่มักปรากฏตัวในชุดดำที่มีความลึกลับและมีเวทย์มนต์ เพราะเขาได้ดื่มน้ำอมฤต (Elixir of Life) จนทำให้เขาไม่เจ็บป่วยและมีชีวิตมาแล้วกว่า 200 ปี เขารู้จักวิธีทำทองจากตะกั่ว เขาถูกงูพิษกัดและไม่ตาย เขารู้อนาคตของมนุษย์ สามารถใช้ดวงตาข่มจิตของคนอื่น รู้วิธีเปลี่ยนร่างตัวเองให้เป็นลม และยังสามารถสื่อสารด้วยจิตข้ามประเทศได้อีกด้วย สติปัญญาของเขามีความลึกซึ้งเหนือมนุษย์ทั้งหลาย และด้วยคุณสมบัติพิเศษเหล่านี้ เขาได้ช่วยชีวิตเด็กหนุ่มให้พ้นจากความตายหลายครั้ง เมื่อเด็กหนุ่มได้ยอมตนเป็นศิษย์ของเขา เด็กหนุ่มจึงสามารถพูดภาษาเดียวกับธรรมชาติและกับพระผู้เป็นเจ้าและในที่สุดก็สามารถกลายร่างเป็นลมพายุที่พัดกระหน่ำกองทัพจนแทบแตกสลาย

✓ หลังจากอ่านจบแล้ว เราจะพบว่า ตัวละครแทบทุกตัวที่อยู่ในเรื่องต่างได้รับผลประโยชน์ตอบแทนตามที่พวกเขาหวังไว้ เป็นสไตล์ที่เรียกได้ว่า Happy Ending แม้ว่าระหว่างการดำเนินเรื่องอาจทำให้เด็กหนุ่มที่เป็นตัวดำเนินเรื่องมีอุปสรรคระหว่างการเดินทางเพื่อค้นหาสมบัติอยู่บ้าง แต่สิ่งที่เขาได้รับทั้งประสบการณ์ที่ดีและร้ายล้วนหล่อหลอมให้เขากลายเป็นคนที่ฉลาดขึ้นและประสบความสำเร็จในที่สุด ความสำเร็จของตัวละครต่าง ๆ มีดังตัวอย่างนี้ คือ เด็กหนุ่มได้พบทรัพย์สมบัติที่เขาแสวงหามานานหลายปีและมีความรักกับฟาติมาสาวน้อยในโอเอซิส นักเล่นแร่แปรธาตุได้สอนลูกศิษย์เพิ่มขึ้นอีกหนึ่งคนและช่วยให้ลูกศิษย์ของเขาบรรลุเป้าหมายชีวิตได้ ชายแก่เมลชิซาเดคได้แกะไป 6 ตัวจากเด็กหนุ่มโดยแลกกับคำแนะนำให้เขาเดินทางไปที่อียิปต์เพื่อหาทรัพย์สมบัติ หญิงแก่ยิปซีผู้ทำนายฝันให้แก่เด็กหนุ่มได้ทรัพย์ 1 ใน 10 ของสมบัติที่เด็กหนุ่มขุดเจอ หัวหน้านักรบได้เห็นพลังอำนาจของพระอัลเลาะห์ด้วยตาตนเอง คณะผู้นำโอเอซิสได้สังหารศัตรูไปถึง 500 คนและปกป้องโอเอซิสที่พวกเขารักไว้ได้ ชายชาวอังกฤษได้พบกับนักเล่นแร่แปรธาตุและได้รับคำแนะนำให้เริ่มทดลองผลิตทองจากธาตุต่าง ๆ พ่อค้าคริสตัลแห่งเมืองตันเจียร์ได้ความมั่งคั่งในธุรกิจกลับคืนมาหลังจากทำตามคำแนะนำจากเด็กหนุ่มเรื่องวิธีการขายสินค้าเป็นต้น

หนังสือ The Alchemist จึงสามารถอ่านได้ทุกเพศทุกวัยและทุกระดับการศึกษา และถ้าสามารถอ่านเป็นภาษาต่างประเทศได้ก็จะทำให้ผู้อ่านพัฒนาความสามารถทางภาษาไปด้วยในตัว ความสำเร็จของหนังสือเล่มนี้ และแนวคิดเรื่องสันติภาพและความปรองดองของ Paolo Coelho ที่สะท้อนผ่านหนังสือมากกว่า 30 เล่มของเขา ทำให้องค์การสหประชาชาติแต่งตั้งเขาเป็น ผู้สื่อสารสันติภาพ (Messenger of Peace) นับตั้งแต่ปี 2007 เป็นต้นมาโดยสนับสนุนให้เขาทำงานสร้างความปรองดองข้ามวัฒนธรรม แก้ปัญหาความยากจน และลดความรุนแรงต่อสตรี

หนังสืออ้างอิง

Coelho, P. (1999). The Alchemist. (2nd ed). London: HarperCollins. (177 pages)